

Sygn. akt: I Ns 48/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Hanna Woźniak
Protokolant	sekretarz sądowy Magdalena Strzelecka

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2018 r. w Wąbrzeźnie na rozprawie sprawy z wniosku J. T.

z udziałem W. S., G. T., A. T., A. R.

a) o podział majątku wspólnego b) o dział spadku po U. T.

postanawia:

1. dokonać podziału majątku wspólnego U. T. i J. T. oraz działu spadku po U. T. córce M. i G. zmarłej dnia 31 października 2013 roku w W. o wartości 58.500 (pięćdziesiąt osiem tysięcy pięćset) złotych obejmującego udział 1/2 (jedną drugą) część we własności zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. o pow. 0,52.86 ha, dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) w ten sposób, że udział ten przyznać na wyłączną własność J. T. synowi J. i G. P. (...) bez obowiązku spłat na rzecz G. T., A. T. i A. R.,

2. tytułem spłaty wartości udziału w majątku spadkowym zasądzić od J. T. na rzecz W. S. kwotę 10.968,75 (dziesięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt osiem 75/100) złotych, która będzie płatna w trzech ratach:

– I rata w kwocie 5.000 (pięć tysięcy) złotych do dnia 31 grudnia 2018r.,

– II rata w kwocie 3.000 (trzy tysiące) złotych do dnia 31 grudnia 2019r.,

– III rata w kwocie 2.968,75 (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt osiem 75/100) złotych do dnia 31 grudnia 2020r.,

przy czym niezapłacenie którejkolwiek raty w terminie powoduje, że cała niespłacona należność staje się natychmiast wymagalna z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od pierwszego dnia zwłoki do dnia zapłaty,

3. tytułem rozliczenia nakładów poniesionych na majątek spadkowy zasądzić od W. S. na rzecz J. T. kwotę 148,11 (sto czterdzieści osiem 11/100) złotych, która będzie płatna do dnia 31 grudnia 2018r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od pierwszego dnia zwłoki do dnia zapłaty,

4. zasądzić od W. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie kwotę 725,58 (siedemset dwadzieścia pięć 58/100) złotych tytułem połowy wydatków poniesionych w sprawie, a w pozostałej części wydatkami obciążyć Skarb Państwa,

5. zasądzić od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie na rzecz radcy prawnego M. K. kwotę 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote brutto tytułem pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu,
6. ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

SSR Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

Sędzia: H. W.

Sygn. akt I Ns 48/18

UZASADNIENIE

J. T. złożył wniosek o podział majątku wspólnego i dział spadku po żonie U. T. zmarłej dnia 31 października 2013r. poprzez przyznanie mu na wyłączną własność udziału $\frac{1}{2}$ części w zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. o wartości 50.000 zł ze spłatą stosownie do wartości udziału dla uczestnika W. S., a bez spłat na rzecz uczestników postępowania G. T., A. T. i A. R..

Wszyscy uczestnicy co do zasady poparli wniosek, jedynie W. S. zakwestionował wartość nieruchomości podaną przez wnioskodawcę oraz domagał się spłaty jednorazowej, a nie ratalnej proponowanej przez wnioskodawcę.

Sąd ustalił, co następuje:

U. T. córka M. i G. zmarła 31 października 2013 roku w W.. Spadek po niej odziedziczyli: mąż J. T. do $\frac{1}{4}$ części, dzieci jej i J.: G. T., A. T. i A. R. oraz syn z pierwszego związku – (...) po $\frac{3}{16}$ części (dowód: odpis postanowienia I Ns (...) – k.8).

W skład spadku po U. T. wchodzi udział $\frac{1}{2}$ (jedna druga część) we własności nieruchomości o pow. 0,52.86 ha położonej w Ł. zabudowanej przedwojennym domem jednorodzinny, dla której Sąd Rejonowy w W. prowadzi księgę wieczystą nr (...) (dowód: wydruk treści księgi wieczystej (...) – k.9-13).

Wartość udziału w nieruchomości podlegającego dziedziczeniu według jej stanu na dzień otwarcia spadku, a według cen aktualnych na dzień orzekania wynosi 58.500 zł (dowód: opinia biegłego – k.55-90).

Wnioskodawca J. T. jest emerytem, jego emerytura wynosi 920 zł netto miesięcznie (fakt podany do protokołu przez pełnomocnika wnioskodawcy, niekwestionowany przez uczestników postępowania – nagranie rozprawy z 10 kwietnia 2018r. od 00:15:31 do 00:16:28).

Od daty śmierci spadkodawczyni cały podatek od nieruchomości opłacał wnioskodawca J. T. (dowód: informacja – k.41).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd podzielił wnioski końcowe opinii biegłego albowiem żadna ze stron w zakreślonym terminie nie złożyła do niej zastrzeżeń, a Sąd z urzędu nie dopatrywał się żadnych uchybień. Opinia została sporządzona jasno i logicznie. Sąd nie miał problemu z przesłaniem toku rozumowania biegłego i ze stwierdzeniem, że wnioski końcowe logicznie wypływają z przeprowadzonych obliczeń. Sąd dał wiarę treści dokumentu o opłacaniu podatku od nieruchomości przez

wnioskodawcę albowiem został on wystawiony przez upoważniony do tego organ, a jego treść nie była kwestionowana w toku postępowania.

Zgodnie z art.684 i art.686 kodeksu postępowania cywilnego (kpc) skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd, który może zasięgnąć opinii biegłego w sprawie wymagającej wiadomości specjalnych (art.278§1 w zw. z art.13§2 kpc). W postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów zwykłych, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spleconych długów spadkowych. Pierwszeństwo co do sposobu działu spadku ma wola spadkobierców wyrażona w ich zgodnym wniosku. Dopiero w braku zgodnego wniosku (art.687 kpc) dział spadku będzie rozpoznany według przepisów kodeksu cywilnego i kodeksu postępowania cywilnego.

Współwłasność rzeczy w zamyśle ustawodawcy jest stanem przejściowym, o czym świadczy treść art.210§1 kodeksu cywilnego (kc): „każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności”. Kodeks cywilny przewiduje kilka sposobów wyjścia ze współwłasności, tak aby każdy, nawet bardzo skomplikowany stan faktyczny, umożliwił zniesienie współwłasności. Art.211 kc stanowi: „Każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.” W sprawie niniejszej ani wnioskodawca ani uczestnicy nie wnosili o taką formę zniesienia współwłasności. Zgodnie z art.212§1 kc, jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. Przy podziale gruntu sąd może obciążyć poszczególne części potrzebnymi służebnościami gruntowymi. Natomiast §2 tego artykułu przewiduje, że rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast jeśli ustalono dopłaty lub spłaty, to §3 przewiduje, że sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych. Roszczenie o zniesienie współwłasności nie ulega przedawnieniu (art.220 kc).

Art.618§1 kpc stanowi: „w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga także spory o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności, jak również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy.

Przenosząc zacytowaną wyżej treść przepisów na realia niniejszej sprawy należy stwierdzić, że spadkobiercy zgłosili zgodny wniosek co do sposobu działu spadku po U. T., zatem sąd orzekający jest tym wnioskiem związany i nie może wybrać innego sposobu zniesienia współwłasności. Zgodnie z wolą spadkobierców udział w nieruchomości spadkowej ma przejść na wyłączną własność J. T. bez spłat na rzecz jego dzieci, natomiast ze spłatą dla W. S.. Wysokość spłaty wynika z opinii biegłego, której uczestnik W. S. nie kwestionował. Jedynym punktem spornym był termin i sposób uiszczenia spłaty. Wnioskodawca, powołując się na swoje możliwości płatnicze, wnosił o rozłożenie spłaty na trzy raty, na okres nieco przekraczający dwa lata. Uczestnik stanowczo domagał się spłaty jednorazowej w możliwie najkrótszym terminie. W takiej sytuacji Sąd był zobowiązany rozważyć interesy zarówno zobowiązanego, jak i uprawnionego do spłaty. Jedynym źródłem dochodu J. T. jest emerytura w bardzo skromnej wysokości. Mimo to wnioskodawca ostatecznie zaproponował, że pierwszą ratę w wysokości 5.000 zł, a więc w wysokości prawie połowy należnej spłaty, jest w stanie zapłacić już po dwóch miesiącach od dnia wydania postanowienia, a pozostałe dwie raty – na koniec 2019 i 2020r. W ocenie Sądu propozycja ta jest korzystna dla W. S.: okres spłaty nie jest nadmierny, a już pierwsza nieodległa rata stanowi istotną wartość ekonomiczną. Gdyby natomiast Sąd zasądził spłatę jednorazową, na którą wnioskodawca nie ma potrzebnych środków, to w drodze egzekucji komorniczej W. S. mógłby uzyskiwać miesięcznie jedynie 25% emerytury wnioskodawcy pomniejszone o opłatę należną komornikowi, a więc sumy całkowicie niesatysfakcjonujące.

Sąd nie mógł wziąć pod uwagę alternatywnego stanowiska W. S. o pozostawienie nieruchomości nadal we współwłasności wobec braku możliwości jednorazowej spłaty w nieodległym terminie po stronie wnioskodawcy. Jak wskazano wyżej, współwłasność jest stanem przejściowym, a każdy ze współwłaścicieli ma prawo żądać jej zniesienia. Sąd jest takim wnioskiem związany.

Wobec zgłoszenia przez wnioskodawcę do rozliczenia ciężarów związanych z nieruchomością w postaci uiszczanego podatku, Sąd rozliczył te kwoty stosownie do wysokości udziału W. S.. Podkreślić przy tym należy, że obowiązek uiszczania podatku ma charakter administracyjny i nie jest w ogóle powiązany z faktem korzystania lub niekorzystania z nieruchomości. Jedynym kryterium jest bycie jej właścicielem lub współwłaścicielem.

Z tych względów na podstawie art.687 kpc i 212§1 i §3 kc postanowiono jak w pkt. 1 i 2 postanowienia.

Na podstawie art.618§1 kpc orzeczono jak w pkt. 3 postanowienia.

Orzeczenie o kosztach (pkt 4, 5 i 6) ma oparcie w treści art.520§1 kpc. Opinia biegłego była w sprawie dopuszczona tylko w interesie uczestnika W. S., który jako jedyny kwestionował wartość nieruchomości spadkowej. W tej sytuacji Sąd uznał, że powinien on ponieść koszty tej opinii, jednakże tylko w połowie, aby nie odbierać zasądzonej spłaty realnej dla uczestnika wartości ekonomicznej. Koszty pełnomocnika z urzędu, który był ustanowiony dla wnioskodawcy, winien pokryć Skarb Państwa w związku ze zwolnieniem wnioskodawcy od kosztów sądowych, a wysokość tych kosztów wynika z §4 w zw. z §8 pkt 5 i §11 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2015r., poz. 1805).

SSR Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1. (...),

2. (...)

Sędzia: